

Hlaðbær-Colas hf. Útblástursmælingar Færanleg stöð á Egilsstöðum 14. júlí 2021

HLAÐBÆR-COLAS HF.-ÚTBLÁSTURSMÆLINGAR

GREINARGERÐ

VERKNÚMÉR:	11233001	DAGS:	14/07/2021
VERKÞÁTTUR:	01	NR.:	09
UNNIÐ FYRIR:	Hlaðbæ-Colas		
VERKEFNISSTJÓRI:	Aðalsteinn Atli Guðmundsson		
HÖFUNDUR:	Aðalsteinn Atli Guðmundsson	YFIRFARIÐ:	BTA
DREIFING:	Steingrímur Bragason, stöðvarstjóri		

Mælingar í útblæstri frá reykháfi á hreyfanlegri malbikunarstöð Hlaðbæ-Colas á Egilsstöðum var framkvæmd þann 14. júlí 2021 af starfsmönnum Verkís hf. Síur voru vigtaðar og þurrkaðar hjá Rannsóknarþjónustunni Sýni ehf. í Reykjavík.

Efnisyfirlit

Efnisyfirlit	3
Yfirlit yfir töflur	3
1 Inngangur	4
2. Mælingar í útblæstri frá reykháfi	5
2.1 Hraðamælingar	5
2.2 Heildarryk	6
2.3 Kolmónoxíð CO	6
2.4 Köfnunaroxíð NO _x sem NO ₂	6
2.5 Annað	6
3 Mælinákvæmni	7
4 Niðurstöður síuvigtunar	8

Yfirlit yfir töflur

Tafla 1.1 Niðurstöður mælinga í útblæstri	4
Tafla 2.1 Helstu kennistærðir reykháfs á mælistað	5
Tafla 2.2 Niðurstöður hraðamælinga	5
Tafla 2.3 Niðurstöður rykmælinga	6
Tafla 3.1 Nákvæmni í mældum gildum	7

1 Inngangur

Verkís hf. í samstarfi við Rannsóknarþjónustuna Sýni ehf. tók að sér mælingar í útblæstri frá reykháfi á hreyfanlegri malbikunarstöð Hlaðbæ-Colas hf. sem staðsett á Egilsstöðum. Í reykháfnum var mældur hraði og hitastig útblásturslofts, rykmagn og styrkur kolmónoxíðs (CO) og köfnunaroxíðs (NO_x) sem (NO₂).

Síur voru þurrkaðar og vigtaðar hjá Rannsóknarþjónustunni Sýni ehf. Niðurstöður mælinga sjást hér í töflunni að neðan.

Allir útreikningar í töflu 1.1 og losunarmörk sem eru tilgreind þar miðast við staðalaðstæður (STP), 273K (0°C) og 101,3 kPa, þurr loft, leiðrétt að 17% O₂.
1 N/m³ svarar til eins rúmmetra af lofti við staðalaðstæður.

Tafla 1.1 Niðurstöður mælinga í útblæstri

Mælingar í útblæstri				
Mælipáttur	Mæligildi (meðaltöl)	Losunarmörk klst meðaltal	Útstreymismagn	Tímasvið
Rykmagn í útblæstri	140,09 mg/Nm ³	50 mg/Nm ³	5,30 kg/klst	2x30 mín
Kolmónoxíð CO	88,22 mg/Nm ³	500 mg/Nm ³	3,34 kg/klst	1x10mín
Köfnunaroxíð NO _x sem NO ₂	50,13 mg/Nm ³	400 mg/Nm ³	1,89 kg/klst	1x10 mín
Súrefni (O ₂)	17,01%			
Hitastig mælibúnaðar	8,2°C	-	-	-
Hitastig útblásturslofts	78°C	-	-	-
Rakainnihald útblásturslofts	7%	-	-	-
Loftþrýstingur á mælistað	739,5 mmHg			
Lofthraði útblásturslofts	23,5 m/s	-	-	-
Loftmagn	37.849 Nm ³ /klst	-	-	-

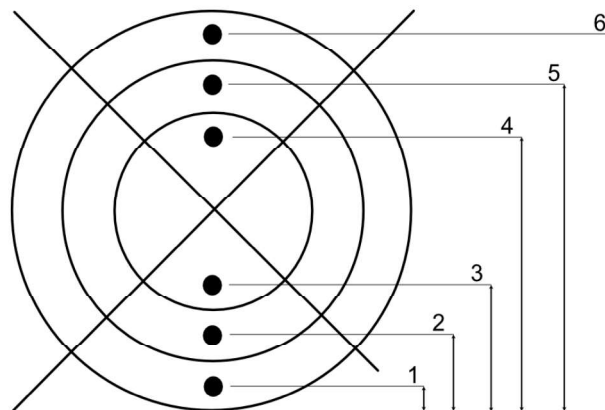
2. Mælingar í útblæstri frá reykháfi

2.1 Hraðamælingar

Lofthraði var mældur í þversniði reykháfs í 6 punktum¹.

Tafla 2.1 Helstu kennistærðir reykháfs á mælistað

	Stærðir	Eining
Innra þvermál reykháfs	≈0,90	m
Flatarmál reykháfs	≈0,64	m ²

Tafla 2.2 Niðurstöður hraðamælinga

Pkt. nr.	Staða í rás (cm)	Mældur hraði (m/s)
1	3,6	17,4
2	12,6	18,22
3	26,1	19
4	63	25,7
5	76,5	31,5
6	85,5	29

Meðalhraði lofts $v_m = 23,5$ m/sek

Raunloftflæði = 53.729 m³/klst

¹ Frávik frá EN-13284 staðlinum þar sem gert er ráð fyrir að mælt sé í 12 punktum í þversniði reykháfs

2.2 Heildaryrk

Tvö ryksýni voru tekin með ryksafnara með glertrefja síu. Ryksafnaranum er stungið inn í reykháfinn og loftstraumur sogaður út í gegnum hann með jafnhraðasýnatöku (isokinetic sampling) í 6 punktum í þversniði reykháfs. Niðurstöður mælinga eru gefnar í eftirfarandi töflu.

Losunarmörk miðast við 17% súrefnisinnihald (O_2) í reykháfi. Því þarf að margfalda mældan rykstyrk í reykháfunum með eftirfarandi stuðli:

$$f_{C,O_2} = \frac{21 - \varphi_{O_{2ref}}}{21 - \varphi_{O_{2m}}}$$

Þar sem $\varphi_{O_{2,ref}}$ er viðmiðunargildið (17%) og $\varphi_{O_{2,m}}$ er mælt súrefnisgildi sbr. gildi í töflu 1.1 í reykháfi.

Rykmagn í bakgrunnssíu (e. blank value) er mælt þannig að ryksafnaranum er stungið inn í reykháfinn í 15 mínútur án þess að kveikt sé á loftdælu.

Tafla 2.3 Niðurstöður rykmælinga

Ryk í útblæstri				
Mæliröð nr.	Mælt rykmagn	Ryk í síu	Tími	Rykmagn (þurrt, leiðrétt 17% O_2)
1 (sía #1)	149,1 mg/Nm ³	34,3 mg	10:23-10:53	149,5 mg/Nm ³
2 (sía #3)	130,4 mg/Nm ³	30 mg	11:37-12:07	130,7 mg/Nm ³
Bakgrunnssía (sía #2)	-	10,5 mg	11:01-11:16	-

2.3 Kolmónoxíð CO

Kolmónoxíð var mælt með Madur GA-12 plus gasmæli

2.4 Köfnunaroxíð NO_x sem NO_2

Köfnunaroxíð NO_x var mælt með Madur GA-12 plus gasmæli og umreiknað að NO_2 .

2.5 Annað

Súrefni í útblæstrinum mældist 17,01%, rakainnihald útblásturslofts var um 7% og hitastig þess 78°C að meðaltali. Nýverið hafði verið skipt um einn síupokann, en mögulega er komið rof í einhvern þeirra eftir það. Vegna tímaþröngar var einungis hægt að ná tveimur sýnum og bakgrunnsmælingu.

3 Mælinákvæmni

Taflan hér að neðan sýnir nákvæmni, gefna upp í %, sem búast má við í mælingunum ef notaðar eru þær aðferðir sem vísað er í eða frá framleiðanda tækjabúnaðar.

Tafla 3.1 Nákvæmni í mældum gildum

Mælinákvæmni		
Mælipáttur	% nákvæmni	Mæliaðferð
Ryk	±15%	EN 13284
TOC	±15%	-
HCl	±30%	EN 1911
HF	±20%	ISO 15713
CO	±5%	Skv. framleiðanda gasmælis
NO _x	±5%	Skv. framleiðanda gasmælis
SO ₂	±5%	Skv. framleiðanda gasmælis
NH ₃	±20%	-
O ₂	±5%	Skv. framleiðanda gasmælis
Pungmálmar	±15%	EN 14385
Díoxín og fúrön	±30%	EN 1948
Hraði	±3%	ISO 10780
Hitastig	±5%	EN 14790
Raki	±20%	EN 14790

4 Niðurstöður síuvigtunar

Sýni ehf
Víkurbær 3, 203 Kópavogur
profanir@syni.is
Sími: 512-3380

Rannsóknaniðurstöður

Verkís hf. Ofanleiti 2 103 Reykjavík	Skýrsla nr.: 14999-21 Gerð sýnis: Ryksýni Dags. beiðni: 15.7.2021 Dags. rannsóknar: 16.7.2021 Sýnataka: Verkís hf. Tengiliður: Birgir Tómas Arnar Starfsstöð: Birgir Tómas Arnar - Ofanleiti 2
--	--

Sýni nr.	Mæling	Niðurstöður	Mælieining	Aðferð
21-6641	Hlaðbær Colas á Egilsstöðum #1: Rykmæling 1			
	Þurrkun og vigtun á ryksíum	34,3	mg	
21-6650	Hlaðbær Colas á Egilsstöðum #2: Bakgrunnsæling			
	Þurrkun og vigtun á ryksíum	10,5	mg	
21-6651	Hlaðbær Colas á Egilsstöðum #3: Rykmæling 2			
	Þurrkun og vigtun á ryksíum	30	mg	

Kópavogur, 20.7.2021

Þetta er prófunarskýrsla sem hefur verið yfirfarin og samþykkt á rafrænan hátt. Skýrslan er gild án undirskriftar

Árný Árnadóttir
Process engineer